

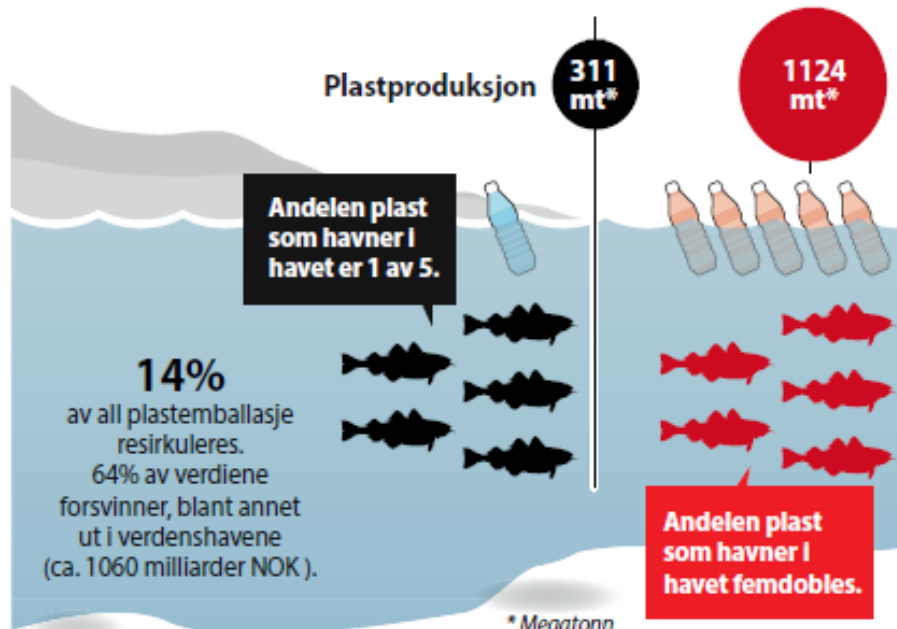
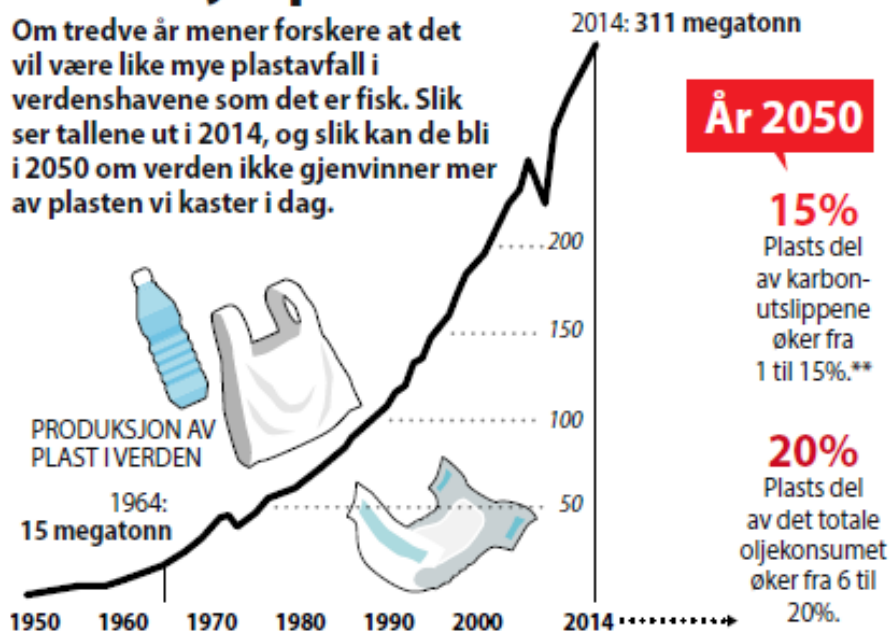
Plast i havet og hvordan det marine miljøet påvirkes av plastforurensningen

Geir Wing Gabrielsen
Norsk Polarinstitutt

Like mye plast som fisk i havet

Om tredivet år mener forskere at det vil være like mye plastavfall i verdenshavene som det er fisk. Slik ser tallene ut i 2014, og slik kan de bli i 2050 om verden ikke gjenvinner mer av plasten vi kaster i dag.

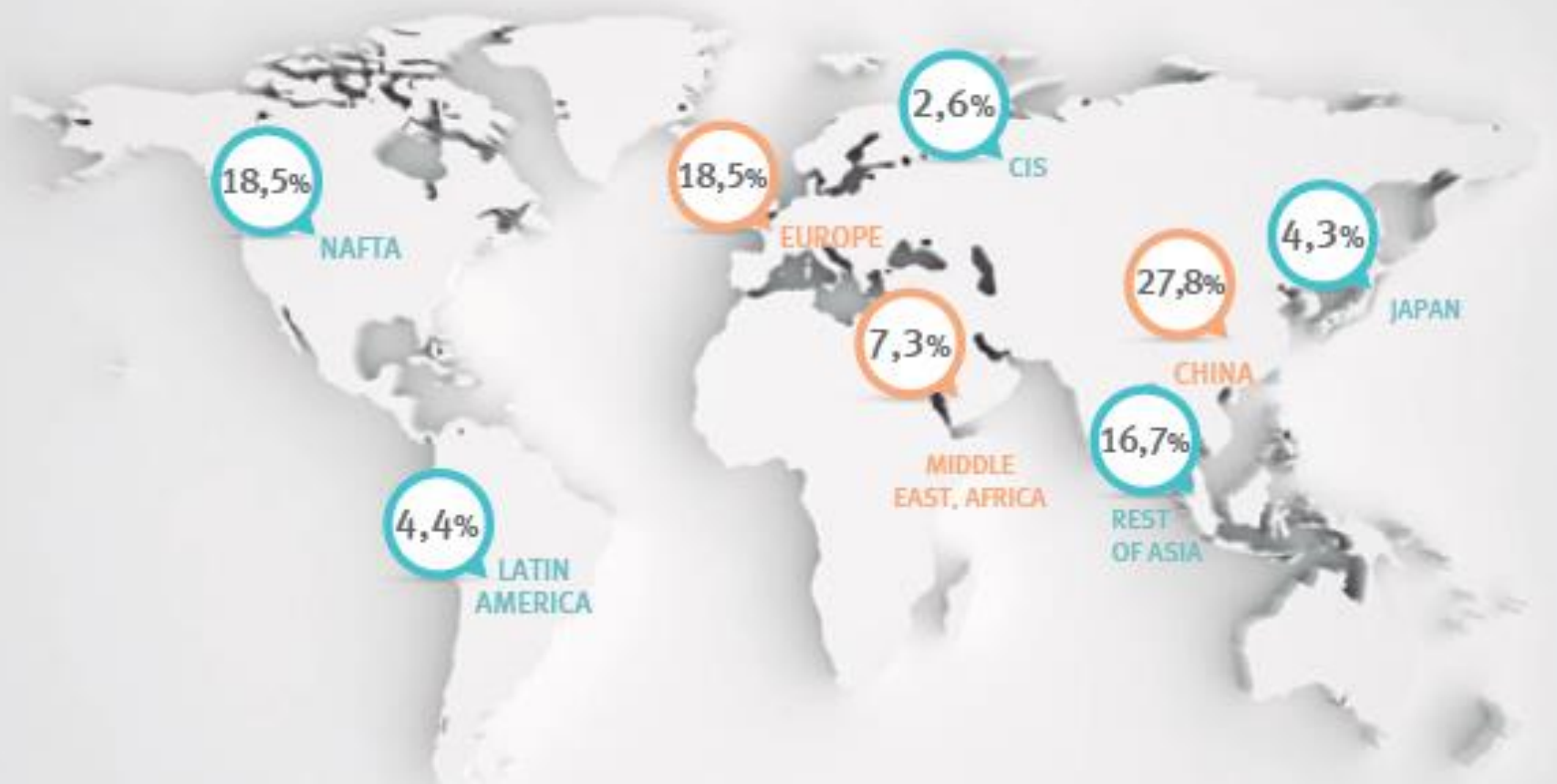
KILDE: weforum.org/PlasticsEurope ** Basert på en to graders økning.

Global produksjon av plast

Distribution of global plastic materials production

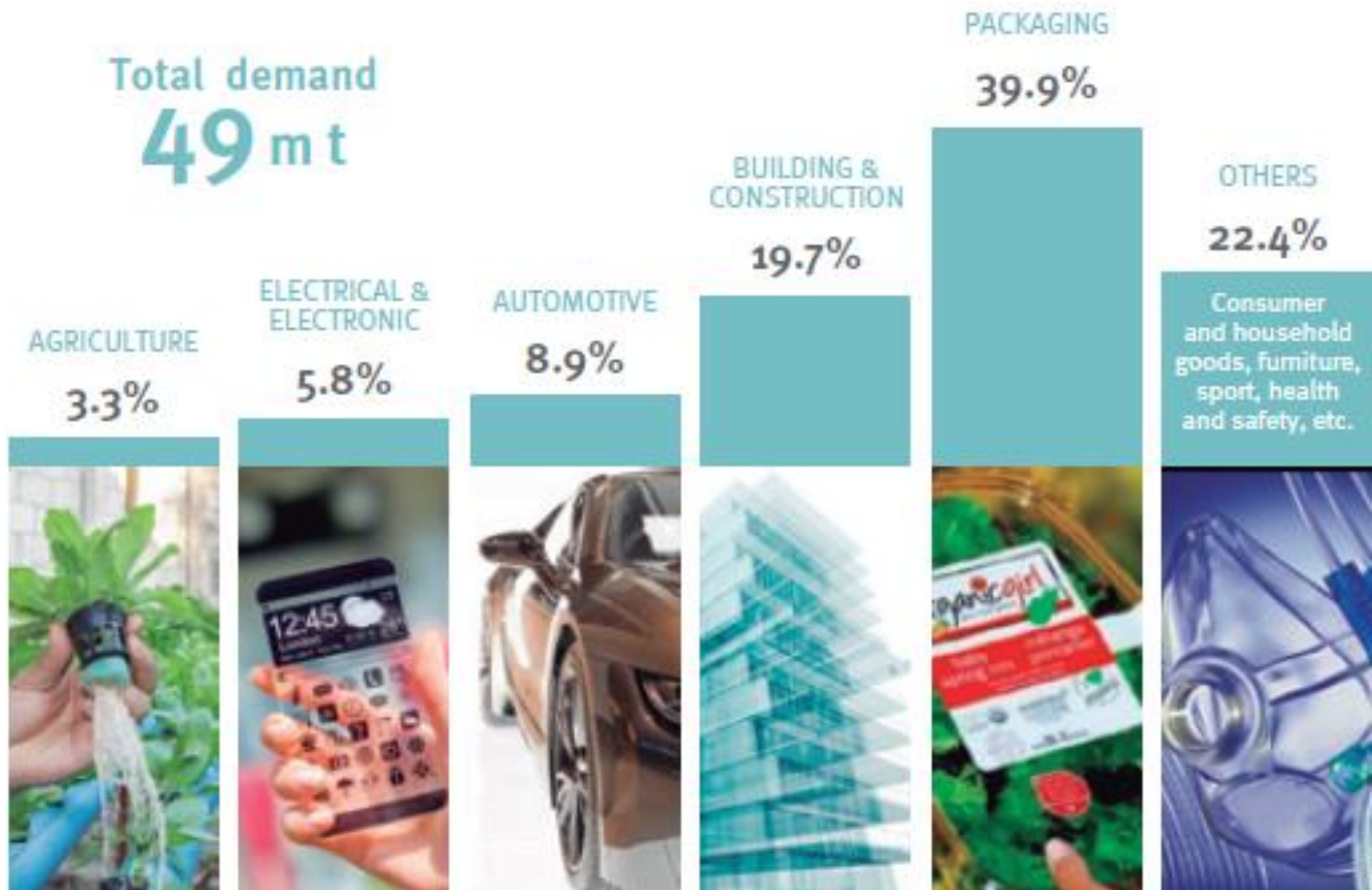
China is the largest producer of plastic materials* (only thermoplastics and polyurethanes), followed by Europe and NAFTA. World production of plastic materials in 2015: 269 million tonnes.

Source: PlasticsEurope (PEMRG) / Consultic

* Plastic materials: only thermoplastics and polyurethanes

Produksjon av plast i Europa

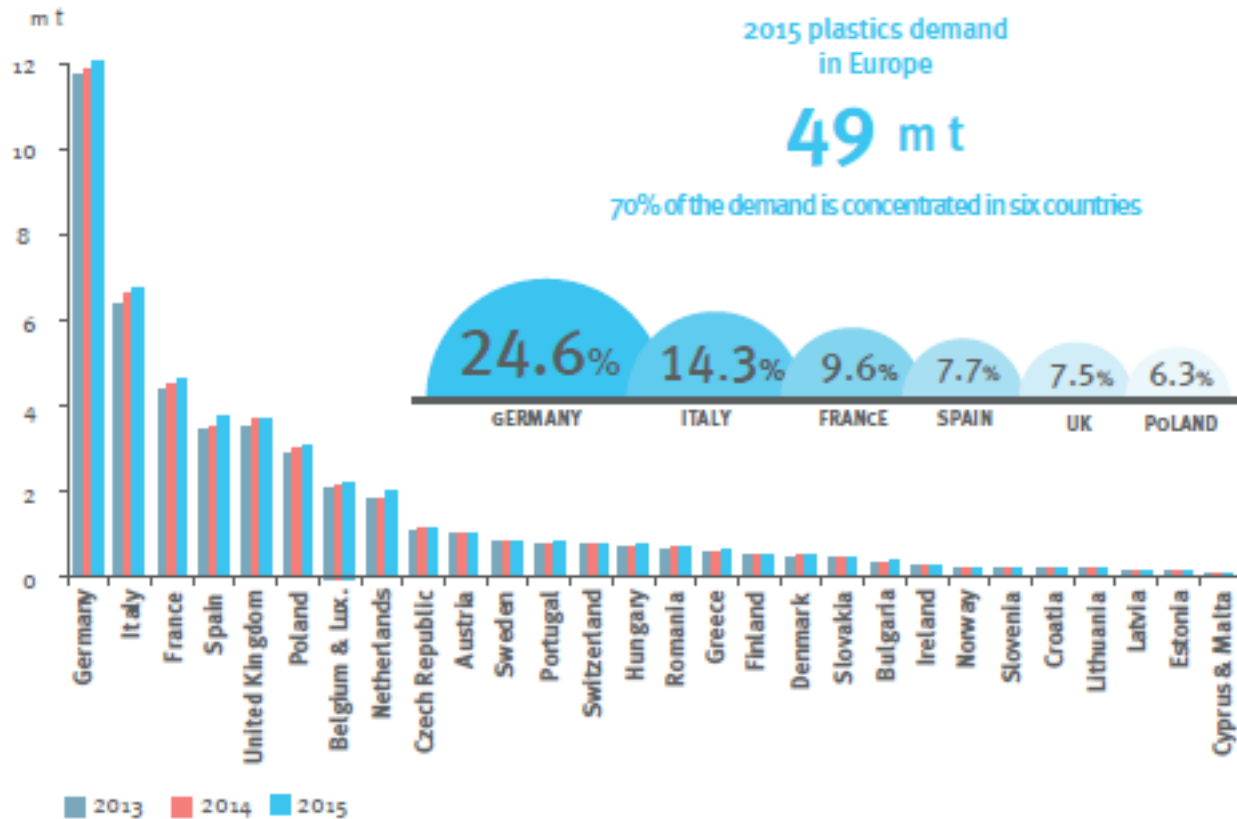

Bruk av plast i Europa

Plastic materials EU demand per country

European plastic demand includes plastic materials (thermoplastics and polyurethanes) and other plastics (thermosets, adhesives, coatings and sealants). Does not include the following fibers: PET-, PA-, PP- and polyacryl-fibers.

Source: PlasticsEurope (PEMRG) / Consultic / myCeppi

UNEP
Rapport
Mai 2016

**MARINE PLASTIC DEBRIS
& MICROPLASTICS**

GLOBAL LESSONS AND RESEARCH TO INSPIRE
ACTION AND GUIDE POLICY CHANGE

Effekter av plast forurensningen

Mer en 1 million sjøfugler og 100 000 marine pattedyr og et ukjent antall skilpadder og fisk er drept av plast i havet hvert år.

UNEP 2009

Plasticized animal species - Entangled

Number of species with documented records of entanglement in marine debris

Plasticized animal species - Ingestion

Number of species with documented records of marine debris ingestion

Gåsenebbhval (Cuvier's beaked whale)

Bilde fra svalbardposten
Verdens nærligste avis

Sysselemanden på Svalbard

Kilde; SMS

**HAVSULER
(NORTHERN GANNETS)**

Laysan og Black-footed albatrosses from Midway (adults and chicks)
(see; <https://www.youtube.com/watch?v=pUM58LIU2Lo>)

Plast i havhester fra Svalbard

**87.5% av havhestene fra Svalbard
hadde spist plast (n=40)**

0.08 g per individ

15.3 plastbiter per individ

(Trevail et al. 2015)

Havhester innsamlet på strender ved Nordsjøen

93% of the Northern Fulmars have plastics in their stomachs

32 pieces of plastic

On average, there are 32 pieces of plastic in the stomachs of Northern Fulmars.

1 lunchbox

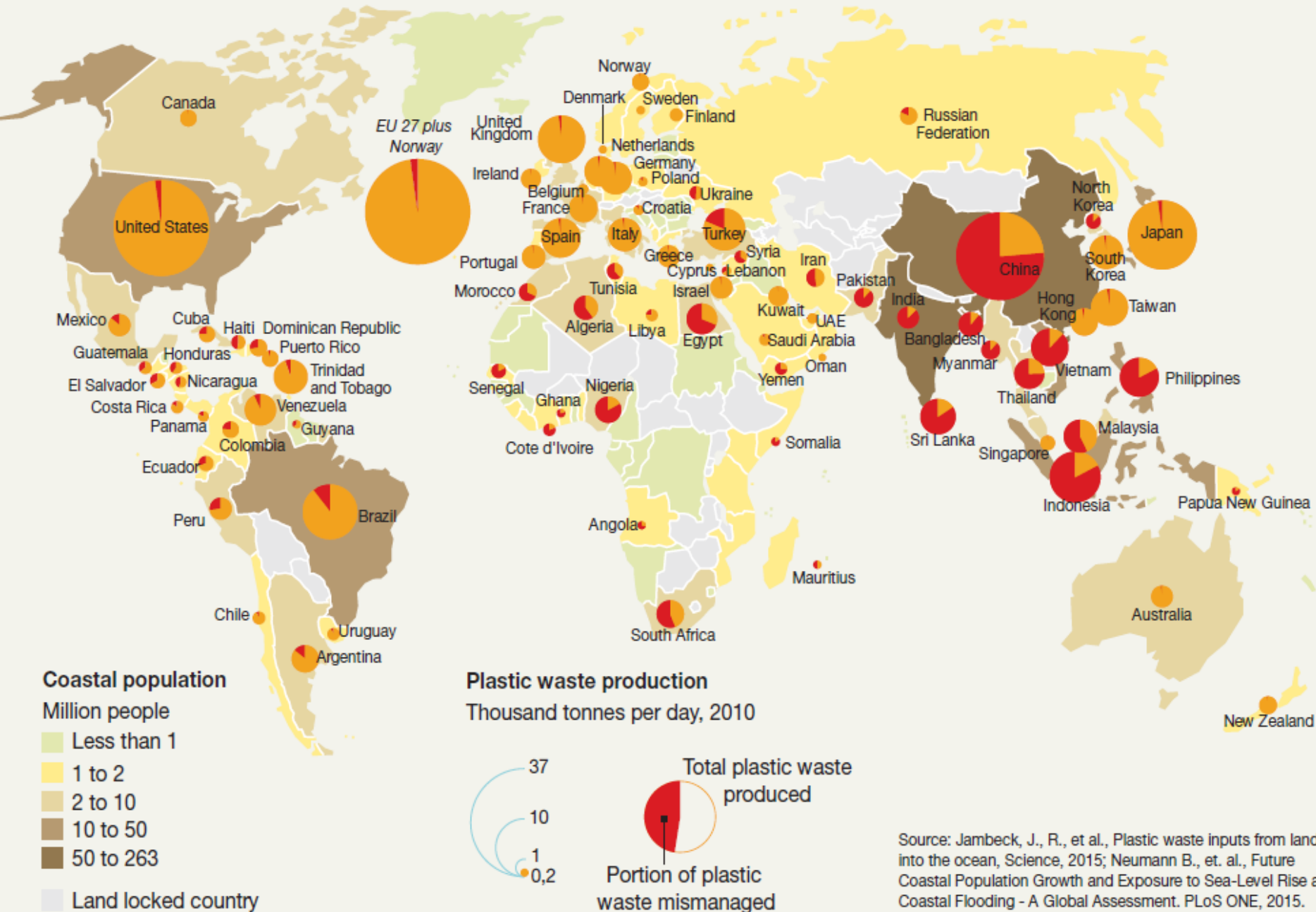
Translated to humans, this is a lunchbox full of plastic.

Skadelig?

Håndtering av plastavfall

Plastic waste produced and mismanaged

Plast i avfallsfyllinger

Plastics waste treatment by country in 2014

In 2014, landfilling was still the 1st option in many EU countries. In general, countries with landfill ban achieve higher recycling rates.

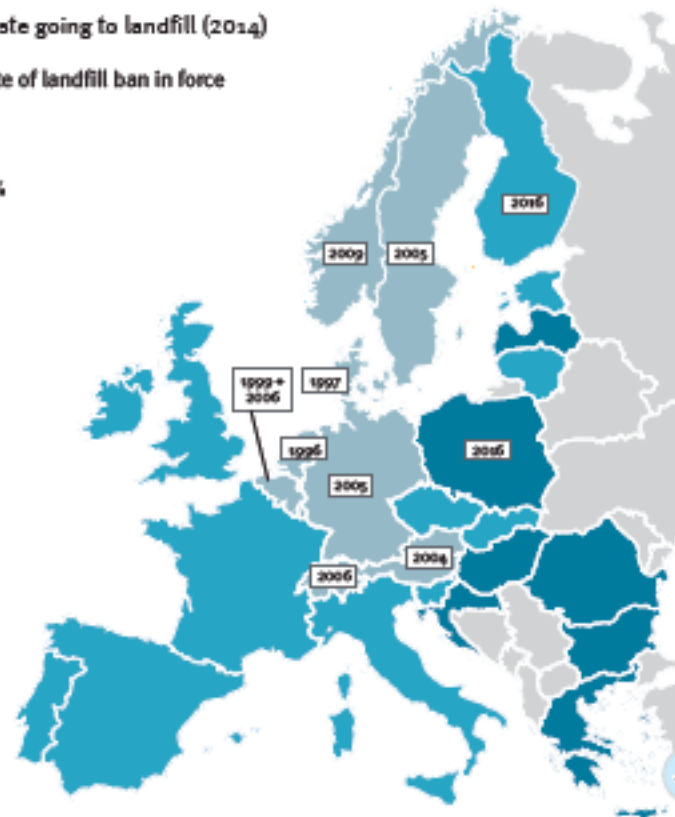
Source: Consultific

Plastics waste going to landfill (2014)

□ Date of landfill ban in force

- > 50%
- 10% - 50%
- < 10%

An underwater photograph showing a large amount of plastic waste and seaweed floating in clear blue water. The waste includes a blue plastic bag, a white plastic bottle, a white plastic cup, and various pieces of clear plastic. Seaweed and other organic matter are also visible, creating a tangled mass of debris. The scene is brightly lit, with sunlight filtering through the water, creating a shimmering effect on the surface and highlighting the textures of the plastic and seaweed.

Ca. 14 % av plasten resirkuleres
Ca. 14 % brennes eller omdannes til drivstoff og andre produkter
Ca. 40 % deponeres i søppelfyllinger
Ca. 32 % forsvinner ut i miljøet

Kilde; WEF

9-12 million metric tons of plastic enter the ocean every year

Jambeck et al., *Science* 2015

270
million metric tons
Global plastic production*

275
million metric tons
Total plastic waste

Plastic waste inputs from land into the ocean in 2010

99.5
million metric tons
Coastal plastic waste

The 192 countries with a coast bordering Atlantic, Pacific, and Indian oceans, Mediterranean and Black seas produced a total of 2.5 billion metric tons of solid waste. Of that, 275 million metric tons was plastic, and an estimated 8 million metric tons of mismanaged plastic waste entered the ocean in 2010.

31.9
million metric tons
Coastal mismanaged
plastic waste

12.7
4.8

8
Million metric tons of plastic
waste goes into the ocean

6,350-245,000 metric tons**

Estimated mass of plastic waste
floating at the ocean surface

Generated by 2 billion people within 50 km (30 miles) of the coast

Mitigation options:

Reduce plastic
in waste stream

Improve solid
waste management
infrastructure

Increase
capture

*Plastics Europe, "Plastics—the Facts 2013" (2010 data)

**Cozar et al., 2014; Eriksen et al., 2014

Marint avfall

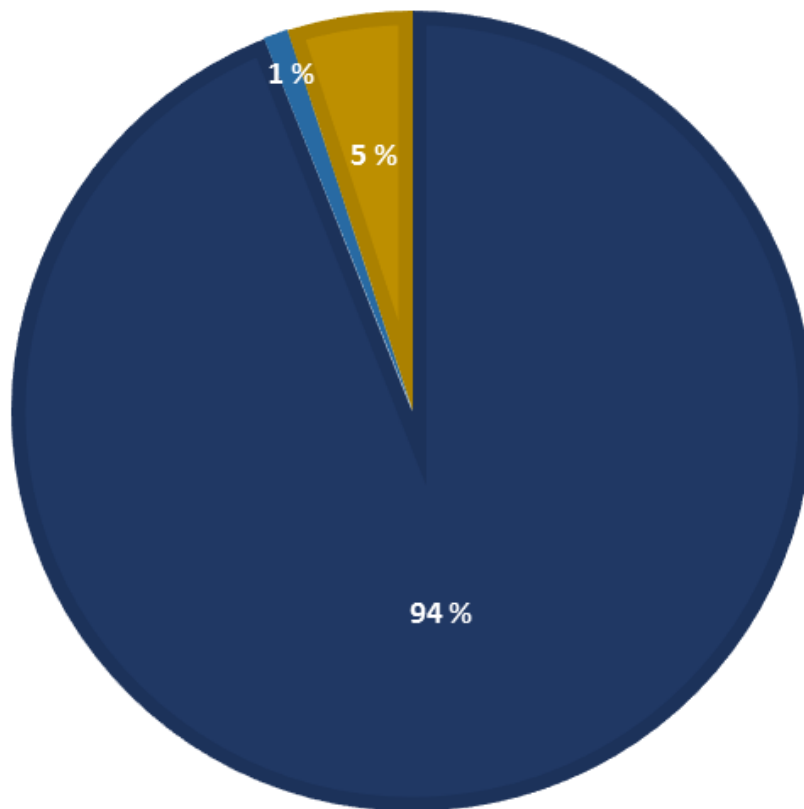

- **Ca. 15 % av marint avfall flyter på havoverflaten**
- **Ca. 15 % av marint avfall finner en på strendene**
- **Ca. 70 % av marint avfall synker til havbunnen**

Nytt studie som viser fordeling av plast på havbunnen, havoverflaten og på strender

MARIN PLAST FORDELING

■ Havbunn ■ Havoverflate ■ Strand

**Plast på
strender er bare
«toppen av
isfjellet» når vi
snakker om
opprydding av
plastavfall i
naturen**

Nedbrytning av plast

OPPLØSNING I SJØVANN

ULLSOKKER
1-5 ÅR

MELKEKARTONG
2 MÅNEDER

KRYSSFINÉR
1-3 ÅR

NEDBRYTBAR
DRIKKEHOLDER
6 MÅNEDER

PAPIRSERTVIETT
2-4 UKER

PAPPESKE
2 MÅNEDER

AVIS
6 UKER

BOMULLS-
SKJORTE
2-5 MÅNEDER

EPLESKROTT
2 MÅNEDER

ISOPOR-
KOPP
50 ÅR

METALL-
BOKS
50 ÅR

BØYE I
SKUMPLAST
50 ÅR

PLASTPOSE
10-20 ÅR

ALUMINIUMSBOKS
200 ÅR

FISKE SNØRE
600 ÅR

ENGANGSBLEIE
450 ÅR

DRIKKEHOLDER I PLAST
400 ÅR

PLASTFLASKE
450 ÅR

GLASSFLASKE
VET IKKE

Plast finnes i ulike størrelser

MEGAPLAST

Megaplast er plastsøppel fra 1 meter og oppover.

Forlatt garn og tauverk er en stor risiko for dyr, fugl og fisk.

MAKROPLAST

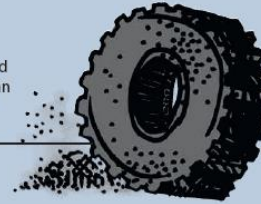

Makroplast kan være gjenglemte leker på stranda, flasker eller ødelagt båtutstyr som ikke har blitt kastet på riktig sted.

MIKROPLAST

Bildekk på land avgir 2250 tonn mikroplast til havet i året.

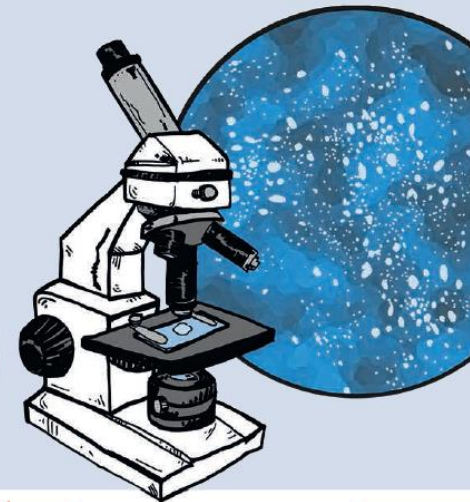
Kosmetikk har i lang tid vært tilsatt mikroplast.

Mikroplast fra maling finner veien til havet.

NANOPLAST

biter ned til 1 meter

fra 1 meter til 1 millimeter

fra 1 millimeter til 1 mikrometer*

biter mindre enn 1 mikrometer*

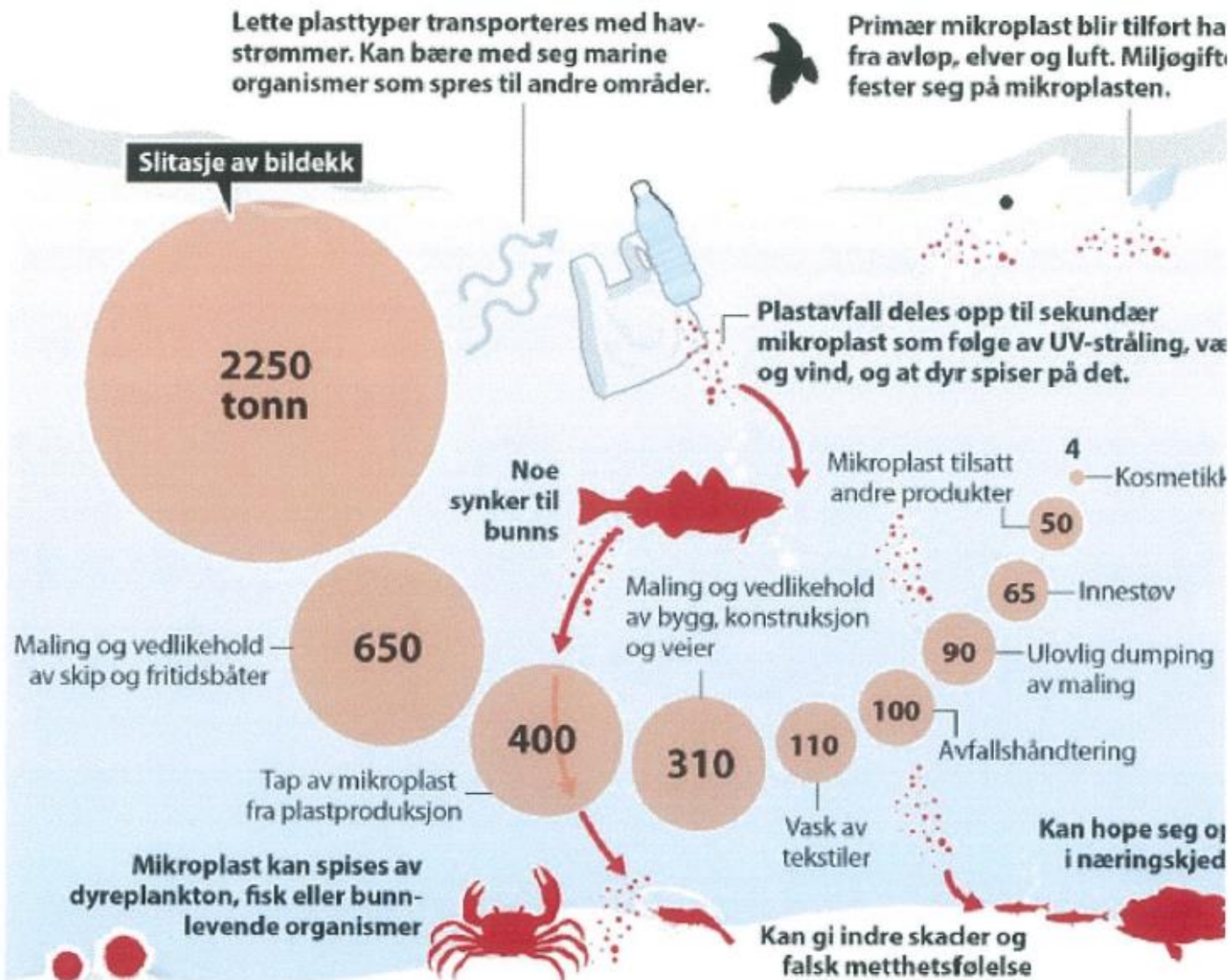

Mikroplast er mindre enn 5 millimeter

Nanoplast er mindre enn 1 mikrometer

Fyller havet med mikroplast

Det dannes rundt 8000 tonn primær mikroplast årlig i Norge. Omtrent halvparten havner i havet. Om man fyller Bergen sentrum med 8000 tonn mikroplast, vil bergenserne stå til knes. Bildekk er den største kilden.

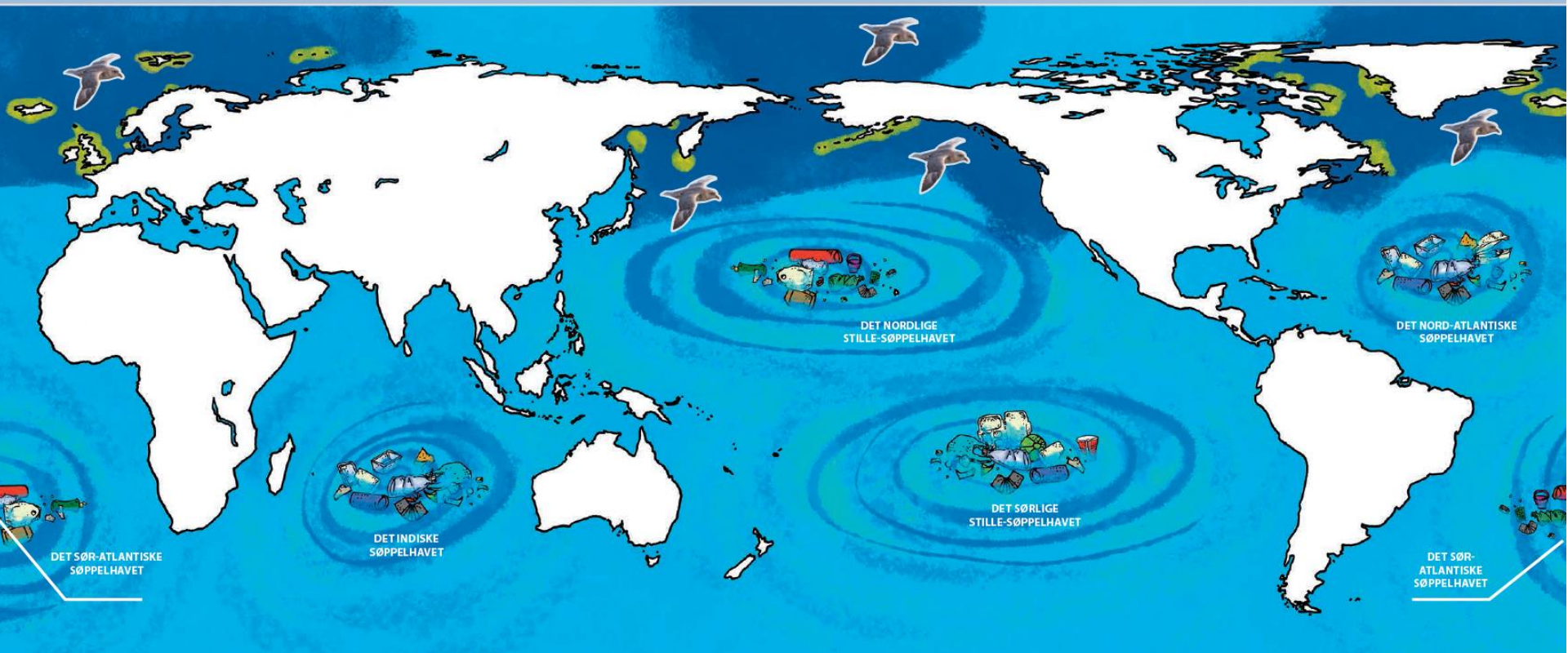
KILDE: «Sources of microplastic pollution to the marine environment» / Mepex

Strømhvirvel (gyrer) av plastsøppel i havene

HAVHESTENS
MATFAT

HAVHESTENS
HEKKEOMRÅDER

DE STORE
SØPPELVIRVLENE

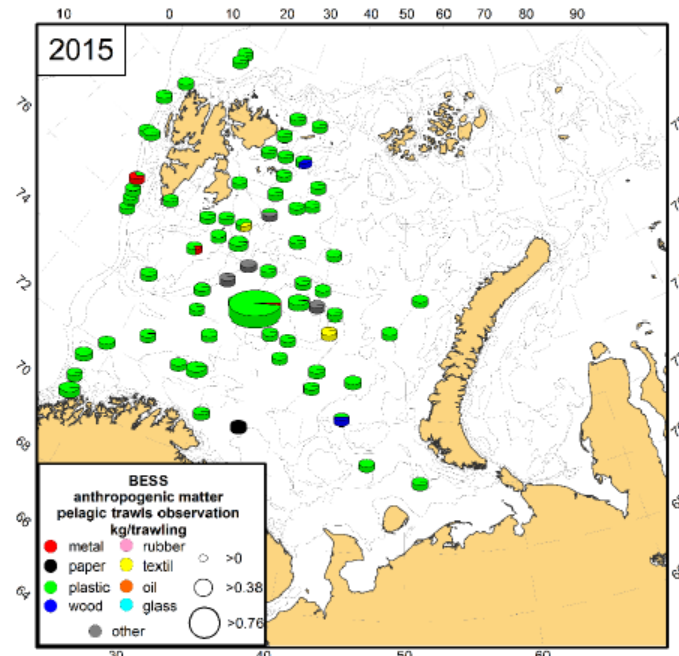
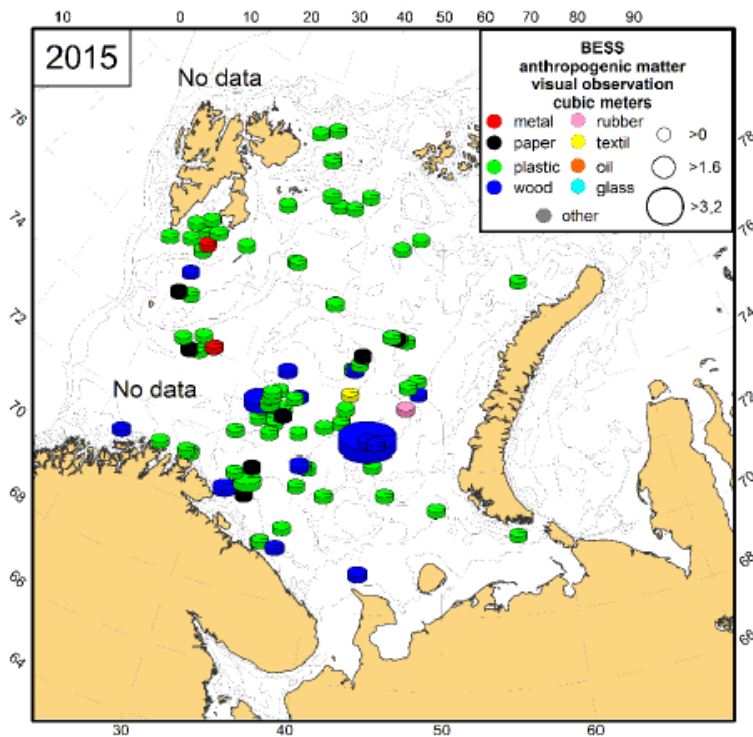

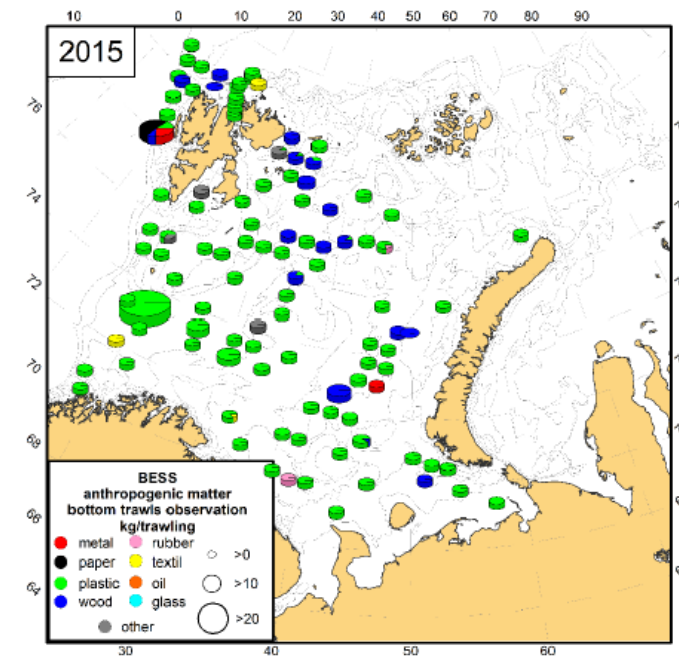

Barentshavet

Plast i havoverflaten

Plast i vannmassene

Plast på havbunnen

WATER POLLUTION

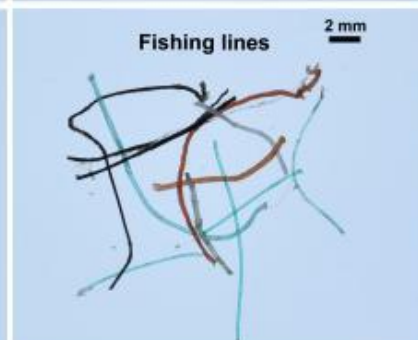
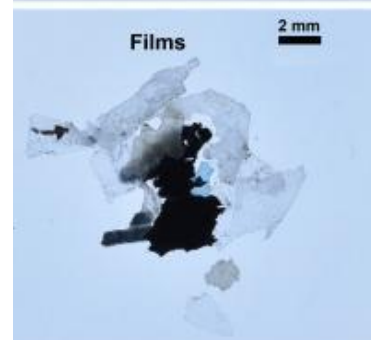
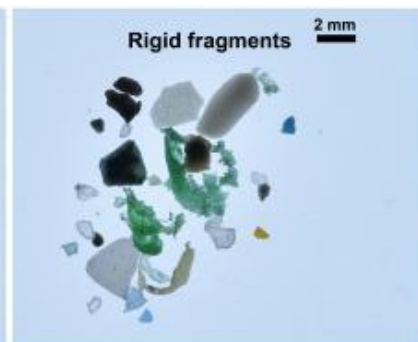
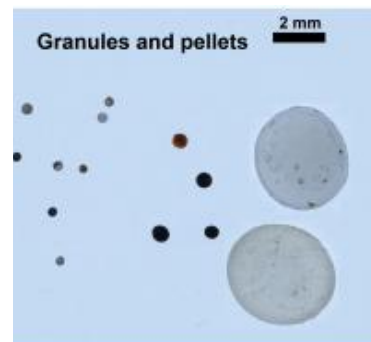
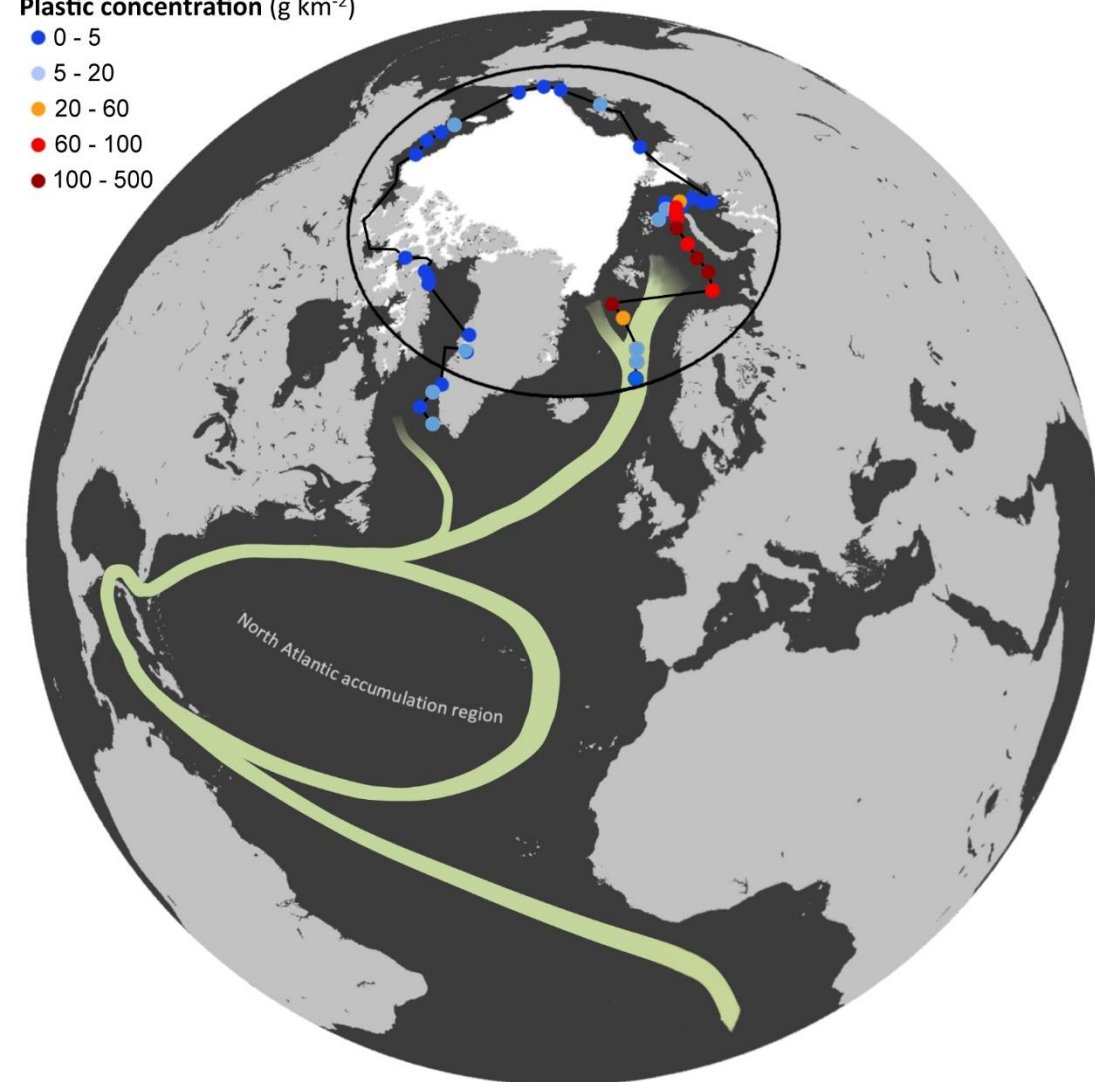
The Arctic Ocean as a dead end for floating plastics in the North Atlantic branch of the Thermohaline Circulation

April 2017

Andrés Cózar,^{1*} Elisa Martí,¹ Carlos M. Duarte,^{2,3} Juan García-de-Lomas,¹ Erik van Sebille,^{4,5} Thomas J. Ballatore,^{6,7} Victor M. Eguíluz,⁸ J. Ignacio González-Gordillo,¹ Maria L. Pedrotti,⁹ Fidel Echevarría,¹ Romain Troublé,¹⁰ Xabier Irigoien^{11,12}

Plastic concentration (g km⁻²)

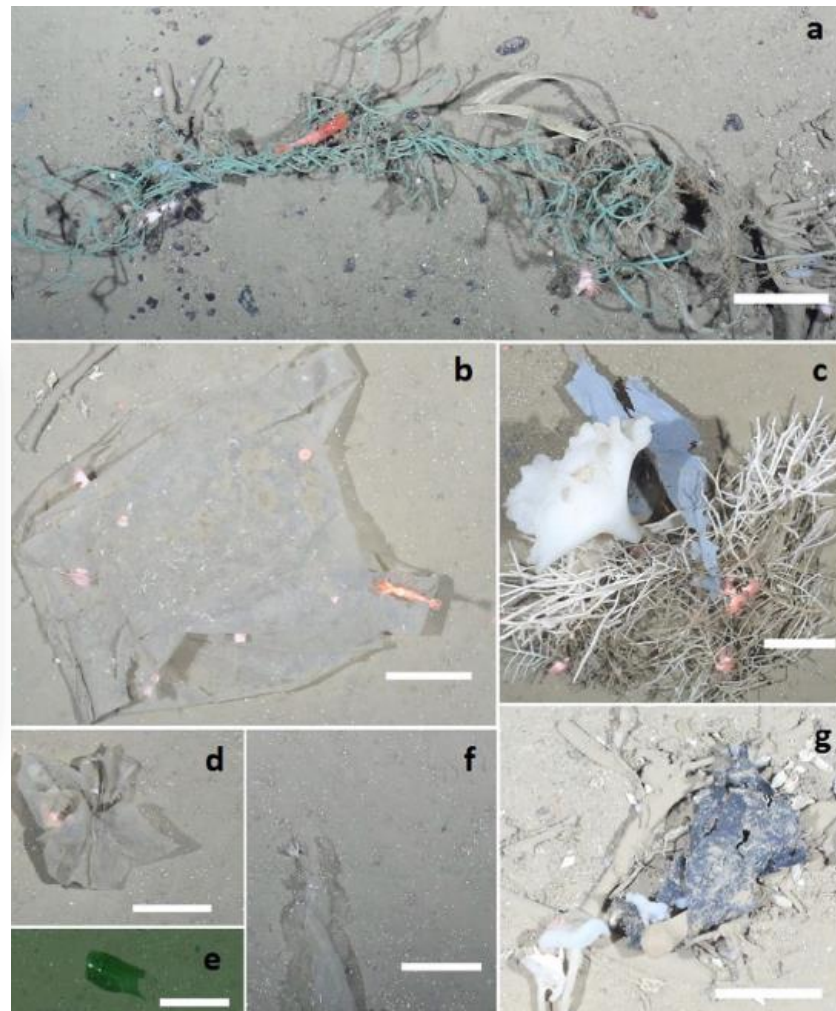
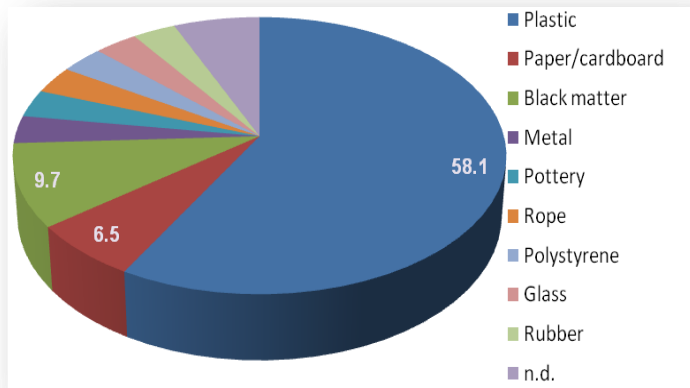
- 0 - 5
- 5 - 20
- 20 - 60
- 60 - 100
- 100 - 500

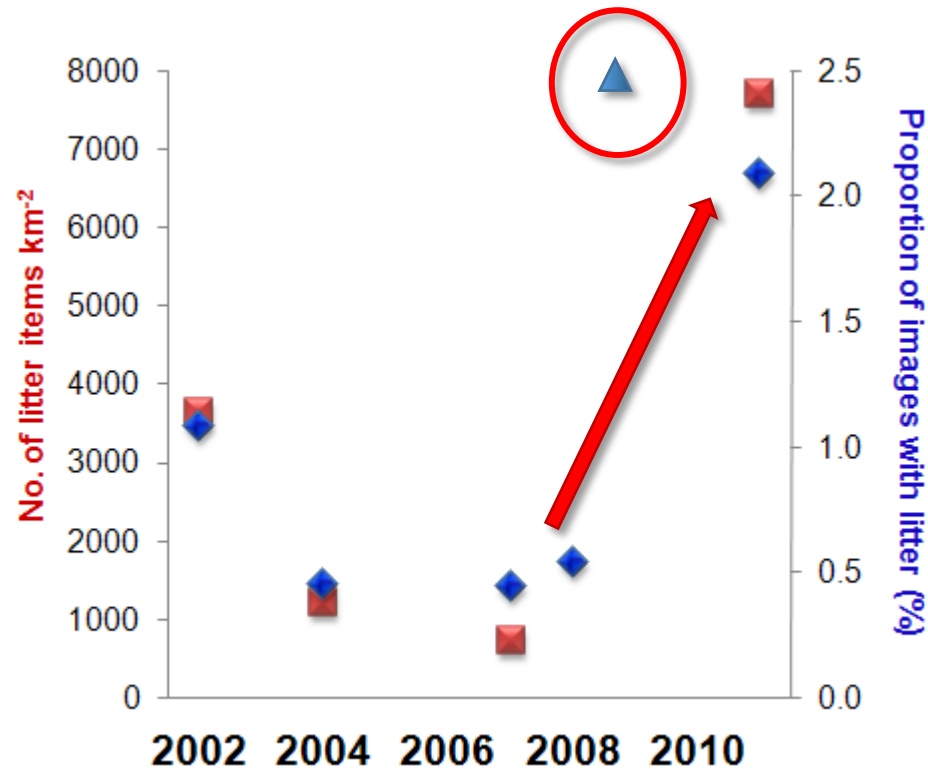
Marine litter on deep Arctic seafloor continues to increase and spreads to the North at the HAUSGARTEN observatory

Mine B. Tekman^{a,*}, Thomas Krumpen^b, Melanie Bergmann^a 2017

NRK (February 2017); Forskarane finn like mykje plast i Arktis som nær europeiske storbyar

Mende plast på havbunnen

Bergmann & Klages, 2012

- Amount of litter at HG IV has **doubled** between 2002 and 2011 (sign. differences)
- Largest rise between 2008 and 2011
- **2011 litter density > Lisboa Canyon litter!!**

STRANDRYDDING

20867 BITER

TAUVERK, LEDNINGER
OG GARN STØRRE ENN
50 CM

20571 BITER

HARDPLASTBITER STØRRE
ENN 50 CM

PLASTAVFALL FUNNET PÅ EN STRAND I NÆRHETEN AV TROMSØ I LØPET AV 2010-2014

8077 BITER

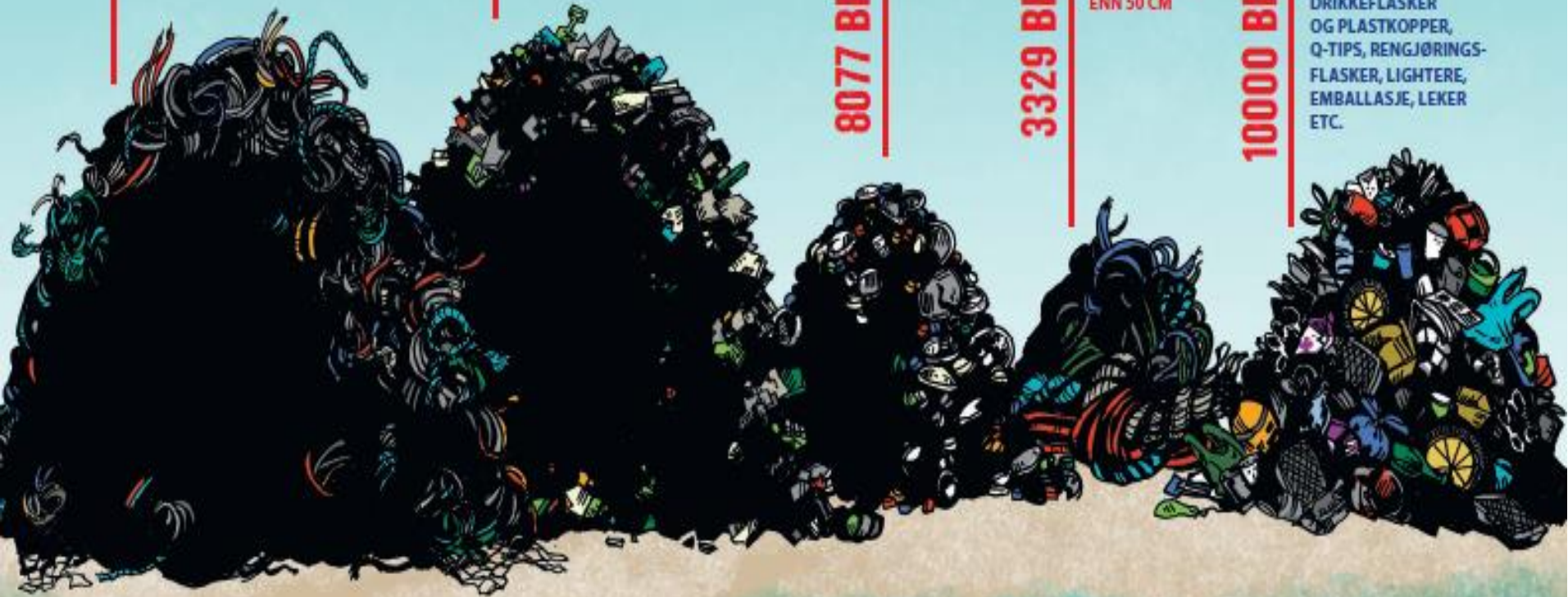
KORKER/
PLASTLOKK

3329 BITER

TAUVERK,
LEDNINGER OG
GARN MINDRE
ENN 50 CM

10000 BITER

HAGLEPATRONER,
PAKKEBÅND, PLAST-
POSER, SNØRER,
DRIKKEFLASKER
OG PLASTKOPPER,
Q-TIPS, RENGJØRINGS-
FLASKER, LIGHTERE,
EMBALLASJE, LEKER
ETC.

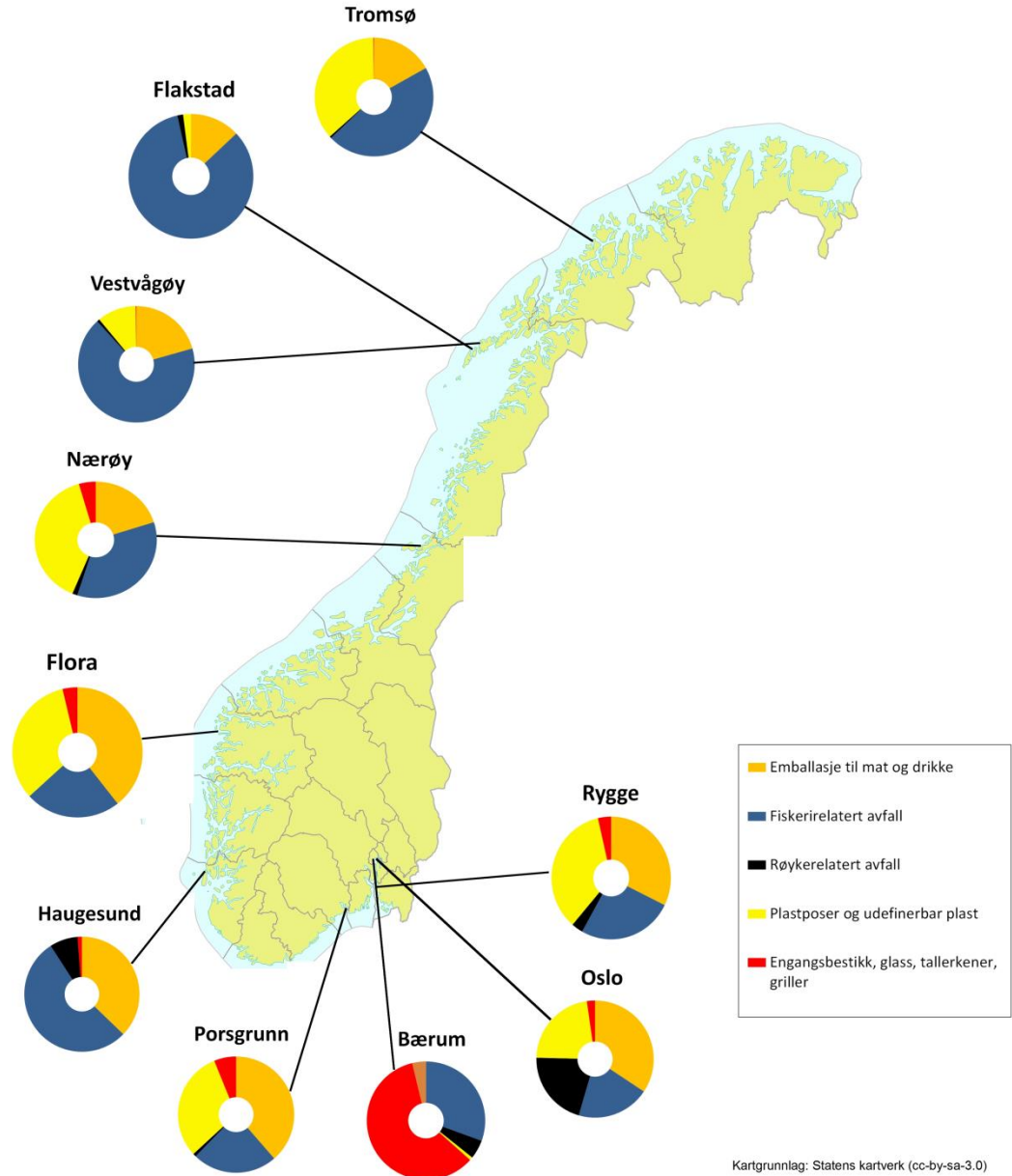

100 METER

60 000 BITER SØPPEL

Marint avfall

- typefordeling på utvalgte steder langs kysten

Photos; Bo Eide

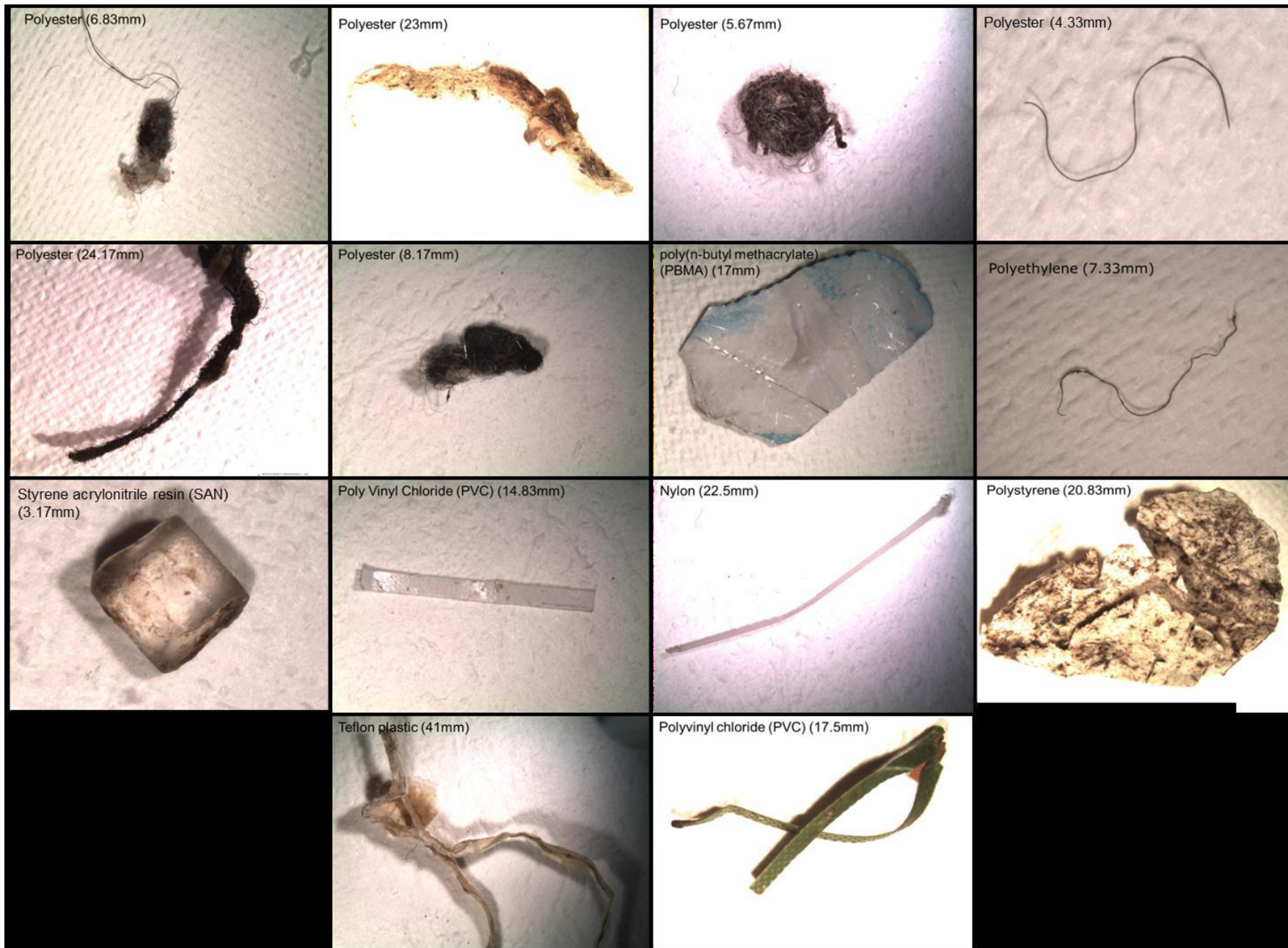
Effekter av plastforurensningen på fiskeri industrien?

Er det plast i den norske torsk?

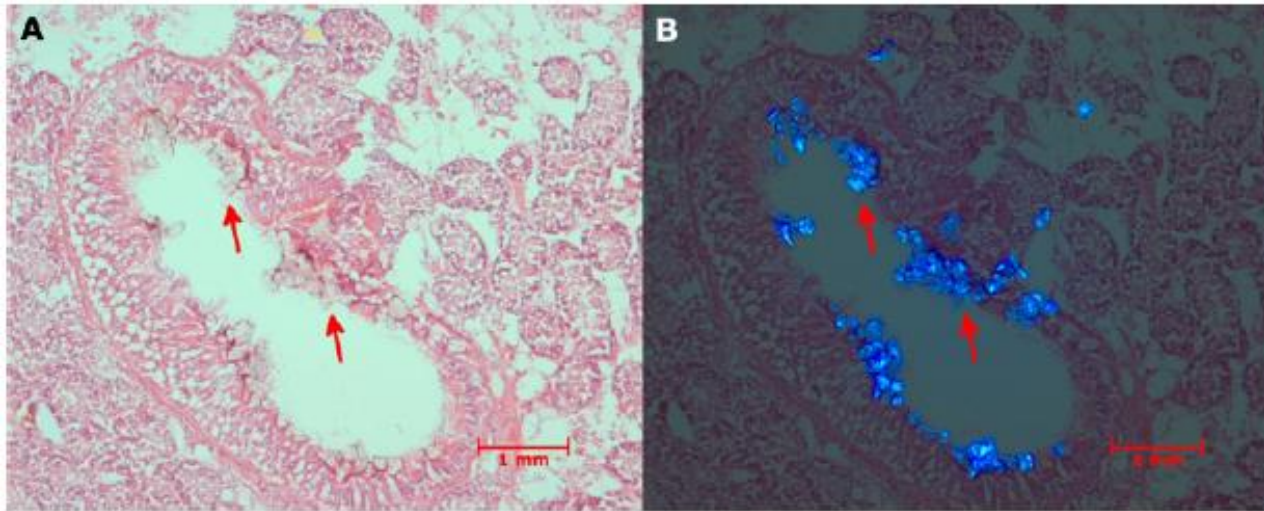
302 torskemager

Uptake and Effects of Microplastics on Cells and Tissue of the Blue Mussel *Mytilus edulis* L. after an Experimental Exposure

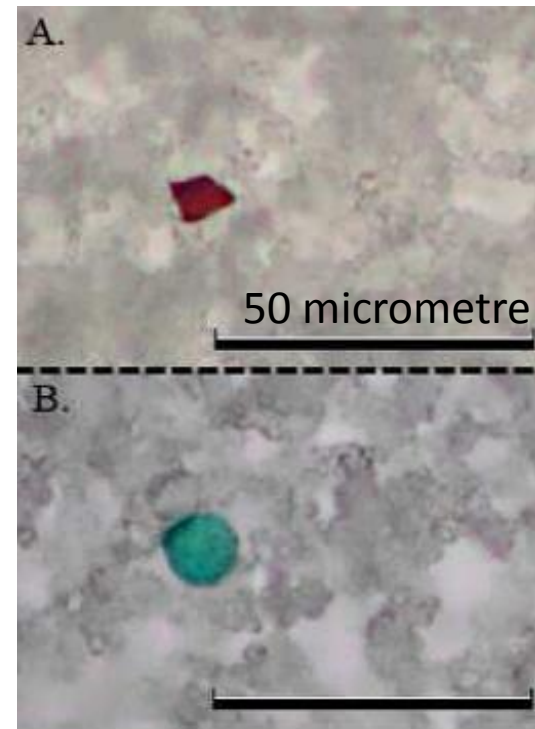
Nadia von Moos,^{*,†,||} Patricia Burkhardt-Holm,[‡] and Angela Köhler^{*,§} 2012

Microplastics in bivalves cultured for human consumption

Lisbeth Van Cauwenberghe^{*}, Colin R. Janssen 2014

0.3 -0.5 plastic particles per gram (ww)

Nasjonale tiltak for å redusere marin forsøpling;

- 1) Produsentansvarsordninger for fiskeri- og oppdrettsnæringen
- 2) Gratis levering av marint avfall for fiskere
- 3) Produsenter og importører får medansvar for å finansiere opprydding av forsøpling
- 4) Videreføre tilskuddsordningen for opprydding
- 5) Styrke samarbeidet mellom Miljødir. og andre myndigheter
- 6) Gi kommunene mulighet til bøteleging av marin forsøpling
- 7) Styrke forskning og overvåking

Takk for oppmerksomheten!

Ferdi Rizkiyanto - 2011

Image: Ferdi Rizkiyanto 2011

En havhest glir elegant over bølgene på jakt etter mat i vannflaten. Den er en stormfugl og seilflyver, skapt for å mestre blåst og kuling. I dag er fangsten fargerik, både grønne og gule biter glir rett ned.

Men den vakre fuglen vet ikke at det den nettopp har slukt slett ikke er mat, men søppelplast.

SØPPELPLASTEN I HAVET skildrer hvordan havet, sjøfuglenes matfat, er i ferd med å bli en søppeldyngde. Når forskere undersøker døde havhester som skylles opp på strendene, finner de plast i magene deres. Slik varsler fuglene om at det er altfor mye plastsøppel i sjøen. Heldigvis kan vi sammen og hver for oss hjelpe havhesten og de andre sjøfuglene, og rundt om i verden har mange allerede tenkt ut smarte oppfinnelser og løsninger for å fjerne søppelet.

CAPPELEN DAMM

ISBN 978-82-02-52367-1

9 788202 523671

www.cappelendam.no

Blom * Wing Gabrielsen

SØPPELPLASTEN I HAVET

Kirsti Blom og Geir Wing Gabrielsen

SØPPELPLASTEN I HAVET

CAPPELEN DAMM

Det samles hvert år inn mellom 70-150 kubikkmeter med søppel på Svalbard (80 % kommer fra skipstrafikk og fiskerinæringen)

Strandrydding på Svalbard

